

Záznam č. 556 s názvem Křižná studánka

Typ zdroje: studánka

Kraj: Vysočina

Okres: Havlíčkův Brod

Obec: Horní Paseka

Katastrální území: Horní Paseka

Region: Želivka

Souřadnice GPS (WGS-84): N 49° 37' 00.42" E 15° 16' 49.89"

Nadmořská výška: 590 m.n.m

Pečuje někdo o zdroj? ne

Poznámka: Na úbočí vrchu Šafranice (624 m n. m.), nedaleko bývalého městečka Zahrádky, jehož osmisetletou historii navždy uzavřela hladina nádrže Želivka, leží poutní místo Křižná studánka, někdy také nazývaná Husitská. Hlubokými lesy tudy dříve procházel misionář Čáslavského kraje P. Václav Hanzeli. Kaplička u studánky je zasvěcená sv.Vítu, kam chodíval upevňovat katolickou víru v těchto tehdy Bohem zapomenutých místech Čech. Často se zastavoval u lesní studánky a omýval si bolavé oči. Po jejich omytí se mu vždy značně ulevilo a později i bolest úplně zmizela. Z vděčnosti nad tímto nečekaným uzdravením nechal v roce 1741 zřídit nad studánkou dřevěný kříž a po jeho stranách sochy Panny Marie a sv. Víta z dubového dřeva. Svätý Vít byl patronem kostela v Zahrádce a P. Václav Hanzeli zde byl v letech 1730 - 1736 kaplanem. Kříž se sochami stál mezi dvěma lipami. Ta po levé straně se zde dochovala dodnes a její stáří lze odhadovat na tři sta let. Nad studánkou byla postavena dřevěná kaplička. Na jejích vnějších stěnách namaloval malíř Josef Svoboda z Lukavce v roce 1742 dvanáct obrázků svatých. Kolem celé kapličky byly zhotoveny dřevěné lavice pro poutníky. Těch ke kapličce přicházel stále větší a větší počet. Omývali se ve studánce, modlili se k Bohu a odnášeli si vodu v lahvích domů. V roce 1845 nechala Kateřina Daňková postavit na místě dřevěného kříže, kříž kamenný s litinovým Kristem. Dřevo snadno pohléhá zkáze, a tak se zahrádecká obec rozhodla postavit na místě dřevěných soch v roce 1868 kamennou kapli. Stavbu prováděl zahrádecký zednický mistr V.H. Křišta. Bylo to potřebné pro stále větší počet věřících, kteří na toto místo přicházeli. Až do dnešních dnů se tu konají dvě slavné poutě. V červenci ji pořádá Československá církev husitská a v srpnu církev katolická. V roce 1912 byla kaple na náklady zahrádecké obce opravena a vnitřek vyzdoben. Za druhé světové války přišla kaple o svůj 30 kg těžký zvon. Nový zde byl zavěšen po válce. V roce 1932 byla část zdejších pramenů stažena do vodojemu a veden odtud veřejný vodovod do Zahrádky. Poutní místo Křižná studánka je oblíbeným místem nejen nábožensky založených poutníků, ale i velkého množství turistů, kteří do těchto hezkých míst rádi zavítají. Je možné provádět svatební obřady v malebné přírodě. Historické údaje čerpány z knihy „TOULKY VRCHOVINOU“ a dalších odborných publikací pana Františka Plevy.

U zdroje je umístěna keš GC16PV8

Foto:

